

Dómurinn fallinn í Hafnia málinum:

Danske Bank fekk bank

Hósdaginn í síðstu viku fall dómur í Sjó- og handilsrættinum í málinum um Hafnia. Dómurinn gav saksókjjarunum viðhald og dömdu danska stórbankan at gjalda teimum endurgjald. Nú vilja politikarar hava, at eisini pensjónsgrunnarnir skulu stevna bankanum eftir mista peninginum

SVEINUR TRÓNDARSON

ini tað skúgva til viks.

Tað vóru ikki smápengar, sum stóðu uppá spæl tá Hafnia málið fekk ein fyribils enda í Sjó- og Handilsrættinum í Keypmannahavn fyrrpartin hósdaginn í síðstu viku.

Milliardiir, sum bæði privátpersónar og pensjónsgrunnar settu í eina sökandi skútu tíðliga í 1992, høvdu neyvan verið settar í, um so var, at allar tær upplýsingar, sum nú eru almennar, vóru tað tá. Og í grundini var tað tað, sum sakarmálið í Sjó- og handilsrættinum snúði seg um.

Sagan um Hafnia byrjar í 1991. Stóra danska fyrirkonan hevur fingið nýggja leiðslu stutta tíð frammanundan, og henda leiðsla hevur í hyggju at økja um virksemi. Hetta skal ikki bara gerast á danska markaðinum, men í øllum Skandinavía, og tað skal gerast við at keypa aðrar tryggingarfyrirkokur. »Offirini« verða Baltica og Skandia.

Trupulleikin hjá leiðsluni í Hafnia Holding er, at talan er um risastórar upphæddir, sum skulu útvegast, og tað ikki aðrir útvegir eru, verður ein stórir partur av peninginum læntur úr kassanum hjá dótturfeløgum.

Trupulleikin er bara, at hetta er ólógligt sambært danskari virkislóð, men eins og so nógv annað í sambandi við Hafnia, so var eis-

Ætlanin kollsiglir

Men tað eydnaðist ongantið leiðsluni í Hafnia at fáa fatur á teimum báðum kappingarneytum og stutt eftir fekk felagið stórar figgjargligr trupulleikar.

Skandia, sum Hafnia hevði roynt at keypa beyð sær nú at keypa Hafnia fyrri 2,7 mia. krónur, men hetta var ikki serliga átiligt fyrri danir.

I staðin fyrri at lata svensku fyrirkokuna keypa Hafnia fór Den Danske Bank, við Peter Straarup á odda undir eina tað, sum í dag verður nevnt sum »den danske løsning«.

Henda ætlanin bygd á, at danskir privátpersónar og pensjónskassar skulu seta 1,5 mia. krónur í felagið.

Beinagrindin skinklar

Sum sagt, so gjørt. Lønmodtagernes Dyrtsfond (LD), Arbejdsmarkedets Tillægspension (ATP) og Kommunernes Pensionsforsikring gjørdur av at seta umleið eina milliárd í Hafnia, meðan privatir uppsparar settu góða hálva milliárd.

Men, eins og við so mongum øðrum í søguni um Hafnia, so var var heldur ikki alt sum tað skuldi í hesum forinum.

Stóðan hjá Hafnia var so kaotisk, at tað var nyttuleyst at seta pening í fyrirkokuna, men hesar upplýsingar vóru

fjaldar fyrri íleggjarunum, sum tiskil ikki vistu av, at teir, so at siga »kastaðu pengarnar út gjøgnum vindcyga«.

Í gjaldssteðg ein mánað seinni

Tá danska loysnin var fingin upp á pláss átti Hafnia nú at kunna komið upp undan aftur, men soleiðis var ikki.

Fleiri og fleiri beinagrindir bóltaðu úr skápunum hjá stjórni í felagnum og undirskotini bara vuku.

Eftir bert fáum mánaðum hvarv eginpeningurin, sum var umleið 3 mia. krónur og tiskil var einki annað at gera enn at koyra fyrirkokuna í gjaldssteðg ein góðan mánað eftir at umleið hálvonnur milliárd krónur vóru settar í.

Aftur her var kortini ein trupulleiki, sum ger søguna um Hafnia til eina søgu um hvussu tað ber til at kroysta pengar úr lummanum á smáspárunum til eina stóra fyrirkokuna, næstan uttan at tað fær avleiðingar.

Figgjareftirlitið, sum alla tíðina sat við borðið, meðan roynt var at bjarga Hafnia gjørdi vart við, at stórir avsetingar skuldu gerast, men henda ávaring varð tikin aftur.

Stjórin í Den Danske Bank, Peter Straarup kroysti stjóran í Figgjareftirlitinum, Ejgil Mølgaard til at gloyma kravið upp á tær 165 milli-ónirnar, tí kravið hevði havt við sær, at øll bjargingarætlanin datt sundur.

Lániavtala var hildin loynilig

Meðan Hafnia av álvara var á veg niður eftir, gjørdi leiðslan eina avtalu við kreditorarnar um at biða við at gjalda eina ovurstóra stuttfreistaða skuld. Almenningurin fekk hetta at vita, men kortini »gloymdi« leiðslan í Hafnia at siga almenninginum at ein treyt fyrri hesi avtaluni var, at eginpeningurin ikki skuldi fara niðrum eina milliárd.

Í veruleikanum gekk bert heilt stutt tíð frá tí at avtalan varð gjørd til eginpeningurin var farin undir milliárdina, og tiskil var avtalan í grundini burturfalinn.

Bankin trumlaði viðari

Hóast hesar upplýsingar, sum høvdu gjørt Hafnia til eina sera, sera ivasama fløgu, gjørdi Den Danske Bank av at koyra víðari við sínum atlanum um at tilføra fyrirkokuni nýggjan kapital. Nógv hevur verið sagt um orsökarnar og nógv eru tey

sum siga, at grundin var, at leiðslan í Den Danske Bank var illa fyrri, tí bæði Hafnia, Baltica og Føroya Banki vóru kleppur um beini á danska stórbankanum.

Sera stór tap höttu bankan um so var, at ikki okkurt heilt serligt varð gjørt beinavegin, og í grundini kann sigast, at tað var ikki hissin »trekk«, tí við at fáa fremmandar at gera fløgurnar var tapsvandin hjá bankanum fyribils burtur. Um hann kom aftur seinni, so sást tað ikki aftur á sama hátt.

Og tað var júst tað sum hendi.

Í 1996 fekk Ole Steffensen, sum var ein teirra, sum setti sín sparipening í Hafnia fría prosess til at royna sakina í Sjó- og handilsrættinum.

Hann var ónøgdur við, at bankin var sloppin snikkaleysur burtur úr øllum og

Den Danske Bank hevði ein kunnleika til stöðuna hjá Hafnia, sum átti at siga teimum, at fyrirkokan var í sera álvarsiligum figgjargligrum trupulleikum.

Hesar upplýsingar fingur uppspararnir ongantið, og tað eigur Den Danske Bank ábyrgdina av, sigur Sjó- og handilsrætturin í dóminum, sum var sagdur hósdaginn

kravið at fáa sín pening aftur.

Hesum fekk hann viðhald í hósdaginn í farnu viku, tá dómarnir í Sjó- og handilsrættinum segði, at bankin visti, at stóðan í Hafnia var verri enn tað, sum stóð í »børsprospektinum«, og at bankin tí hevur ábyrgd fyrri teimum feilum og manglum, sum kunnu ávisast at vera í bórsprospektinum.

Peter Straarup, stjóri í Den Danske Bank:

Strangur og óvæntaður dómur

Hóast stjórinn í Den Danske Bank er bilsin av at dómurinn í málinum um Hafnia varð so harður, so er ikki vist, um bankin kærir dómin

SVEINUR TRÓNDARSON

Hóast Peter Straarup, stjóri í Den Danske Bank er bilsin av dóminum, sum Sjó- og handilsrætturin segði hósdaginn, so er hann kortini ikki visur í um bankin fer at kæra dómin.

— Den Danske Bank hevur fingið sera stóra ábyrgd fyrri nakað, sum vit hava

gjørt so væl sum tað yvirhøvar var møgulegt fyrri okkum at gera, sigur Peter Straarup.

Hann heldur ikki, at bankin kundi gjørt »børsprospektið« óðrvísið enn tað varð gjørt, og tí skilir hann ikki rættliga grundgevingarnar hjá rættinum fyrri dóminum.

Kortini er hann ikki visur

í um bankin fer at kæra dómin.

— Vit fara nú at lesa treytirnar fyrri dómin og at tosa við grannskoðararnar, sum eisini vóru dómdir áðrenn vit avgera um vit kæra ella ikki.

Annars sigur stjórinn í Den Danske Bank, at leiðslan í bankanum hevur avgjørt, at um so er, at dómurinn ikki

verður kærður, so fáa allir smáspárunir, sum hava keypt partabrev í Hafnia frá Den Danske Bank, endurgjald.

Í fyrsta umfari snýr tað seg um einar 500 smáspárunar, sum hava keypt beinleiðis frá bankanum, meðan eini 900 onnur eisini hava útvegað sær partabrev í Hafnia.

Pf. Svend

Krosstein

Dygdar radiatorar frá RIO

VHS
 Alt tilfar til
 VÄRM
 RITAVEK
 SANITET
 VENTILATION

Falkavegur 6 - FO 110 Tórshavn
 Tlf. 314600 - Fax 317360
 Teldupostur: sk@post.olivant.fo